

Plenum

Torsdag 5.9.2019 kl. 16.00—19.00

3.2. Muntlig fråga om förutsättningarna för företagare (Kai Mykkänen saml)

Muntligt spörsmål MFT 6/2019 rd

Muntlig frågestund

Talman Matti Vanhanen: Nästa fråga, ledamot Mykkänen.

Debatt

16.29 **Kai Mykkänen kok:** Arvoisa puhemies! Tänään vietetään yrittäjien päivää Suomessa. Valtakunnallinen päätapahtuma on juuri alkanut Tampereella. Olemme toivottavasti täällä samaa mieltä siitä, että yksi päivä ei riitä, vaan yrittäjien edellytyksistä tulee kantaa huolta ympäri vuoden, jotta yrittäjät voivat luoda työtä ja toimeentuloa ja toimia tärkeältä osalta hyvinvointivaltion pilarina myös jatkossa.

Hallitusohjelmasta jäi puuttumaan konkretia yrittäjien uskon vahvistamisessa. Käteen jäi huoli siitä, kuka lisävelalla tehtävän jakopolitiikan lopulta maksaa, uskaltaako palkata ihmisiä ja löytääkö työvoimaa, kun työmarkkinoiden uudistamiseen ei uskalleta enää panna. Näitä mietitään nyt keskellä eläköitymisaaltoa, jossa uskallus jatkaa on monen yrittäjän lähipiirissä muutenkin epävarmaa.

Yrittäjät itse ehdottavat, että työt ja tekijät — mistä täällä on jo puhuttu — kohtaisivat paremmin, jos paikallinen sopiminen työehtosopimusten puitteissa sallittaisiin kaikille yrityksille ja jos sosiaaliturvaa todella uskallettaisiin uudistaa niin, että työ ja sen teettäminen kannattaa aina. Pääministerin sijainen Lintilä, miten hallitus suhtautuu yrittäjien vakaviin ehdotuksiin yrittäjän päivänä — ehdotuksiin nostaa työllisyyttä ja turvata hyvinvointiyhteiskunnan palvelut? Onko hallitus viimein valmis sallimaan paikallisen sopimisen kaikissa yrityksissä ilman järjestäytymispakkoa?

16.31 **Valtiovarainministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin, erittäin hyvää yrittäjän päivää kaikille yrittäjille. Yrittäjät ovat tällä hetkellä se — nimenomaan mikro- ja pk-sektori — joka Suomessa luo uudet työpaikat, ja siihen tulee pyrkiä.

Olemme esittäneet eri osapuolille, että paikallista sopimista tulee edistää. Tiedätte erittäin hyvin sen, edustaja Mykkänen, että olemme laittaneet liikkeelle työllistymistyöryhmän, jossa ovat työmarkkinaosapuolet, ja heillä varmasti yhtenä osana siellä on myös paikallisen sopimisen edistäminen. Mitä ne tavat ovat, siihen odotamme heiltä myös esityksiä.

Mutta siihen, kuinka me tuemme yrittämistä: tulevassa budjetissa me tulemme nostamaan innovaatorahoitusta, me tulemme tuomaan lisää rahoitusta kansainvälistymiseen, ja yksi asia, joka mielestäni on erittäin tärkeä, on se, että me tulemme tuomaan työpaikkaohjaajia, jotka tulevat tekemään nimenomaan, voisiko sanoa, tämmöistä kisällijärjestelmän

Punkt i protokollet PR 27/2019 rd

kevyempää versiota eli sinne työpaikoille johdattamaan näitä työttömiä, koska yrittäjällä ei ole aina aikaa opastaa sitä työtöntä siihen työhön — eli merkittäviä toimia yrittäjyyden eteen.

16.32 Työministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän hyvästä, ajankohtaisesta, tärkeästä kysymyksestä. Haluan tässä yhteydessä muistuttaa, että työllistämispalvelut, TE-palvelut, ovat yhtä lailla työnantajien, työnhakijoita hakevien palveluita kuin työttömien palveluita, ja siihen myös tämä hallitus aikoo satsata.

Pyysitte konkreettisia esimerkkejä. Voin omalta alaltani kertoa kaksi. Meillä on tarkoitus tehdä vuosisadan palkkatukiudistus, joka mahdollistaa sen, että palkkatuesta tulee entistä houkuttelevampi, aito työkalu yrittäjille työllistämiseen. Ja vielä erikseen olemme valmistelemassa yksinyrittäjien ja pienten mikroyrittäjien rekrytointitukea, mikä tarkoittaisi siis sitä, että uskallettaisiin palkata se ensimmäinen ulkopuolinen työntekijä. Tämä on varmasti äärimmäisen tärkeä työllistämisen kynnys, johon nyt tartutaan.

Ja luonnollisestikin, kuten tuossa edellä jo sanoin, työnantajille halutaan taata osaavaa työvoimaa satsaamalla muunto-, rekrytointi- ja täydennyskoulutukseen nopealla aikataululla, välittömästi.

Puhemies Matti Vanhanen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, painamaan V-painiketta ja, aivan niin kuin huomasitte, nousemaan ylös.

16.33 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Lintilä, mainitsitte, että paikallinen sopiminen on nyt työmarkkinajärjestöjen työllisyyskeinojen pöydässä. Kesäkuussa mainitsitte itse, että kaikki hallituspuolueet ovat valmiita tuntuviin, valitettaviin leikkauksiin, jos riittäviä työllisyystoimia ei synny. Ja nyt siis tämä yksi keskeinen ehdotus, josta itsekin olette puhuneet — paikallisen sopimisen mahdollistaminen ilman järjestäytymispakkoa — on työmarkkinajärjestöjen pöydässä. Uskon, että valtiovarainministeri Lintilä tietää itsekin erittäin hyvin, että siitä pöydästä se ratkaisu ei synny. Tarvitaan johtajuutta, tarvitaan aloitekykyä.

Joka tapauksessa odotamme budjettiriihestä nyt sellaista listaa työllisyystoimista, joka valtiovarainministeriön puolueettoman arvion mukaan kattaa työllisyyden tuomilla tuloilla hallituksen jo tähän budjettiin kaavailemat lähes miljardin euron pysyvät lisäykset. Jos sellaisia ei saada, joudumme tekemään välikysymyksen vastuullisen taloudenpidon laiminlyömisestä.

Mutta jospa edes valtion rahapanostukset suunnattaisiin tuntuvasti yrittäjyyteen ja työpaikkojen luomiseen? Valtiovarainministeri Lintilä: miksi aiotte hyväksyä miljardin euron omaisuuden, myyntitulojen käyttämisen noin sataan eri kohteeseen, pieniin parannuksiin [Puhemies koputtaa] ja jatkuvaluontoisiin menoihin sen sijaan, että tehtäisiin niillä teitä, ratoja ja korkeakoulujen pääomitus?

Puhemies Matti Vanhanen: Kysymykset ja vastaukset saavat kestää yhden minuutin ajan.

16.35 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mykkänen, ehkä sen niin sanotun ”kakkoskorin” lista on jonkin verran tässä matkan varrella muuttunut siitä, mitkä teidän viimeiset tietonne siitä ovat. Eli kyllä siel-

Punkt i protokollet PR 27/2019 rd

lä tulee ihan merkittäviä kasvuun vaikuttavia investointeja. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä]

Mutta toisaalta haluaisin kyllä ottaa esiin sen puolen, josta tekin puhutte, että minne laitetaan lisää rahaa. Väitän, että suomalaiselle yrittäjälle, suomalaiselle yritykselle, tällä hetkellä tärkeintä on ennustettavuus ja vakaus. Kansainvälinen taloustilanne on poikkeuksellisen epävakaa, jolloinka kaikkein tärkeintä on, että me teemme erittäin ennustettavaa, vakaata, kansallista talouspolitiikkaa, [Ben Zyskowitz: Sitähän te ette tee!] ja sitä me tulemme tekemään tällä budjettiesityksellä. Tämä yrittäjien tilanne, joka on olemassa, ei ratkea ylimääräisellä tai lisärahoituksella vaan sillä, että heillä on paras näkymä tulevaisuudesta ja usko, että he voivat investoida ja kehittyä. [Ben Zyskowitzin välihuuto — Paavo Arhinmäki: Kokoomus pyrkii luomaan epävakautta!]

16.36 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myös perussuomalaiset toivottavat hyvää yrittäjän päivää kaikille Suomen ahkerille yrittäjille, ja kannustamme kaikkia harkitsemaan yrittäjäksi ryhtymistä. Eduskunnassa on tietojen mukaan 34 yrittäjätustaista kansanedustajaa, ja näistä noin puolet on tietojeni mukaan perussuomalaisia, eli olemme eduskunnan suurin yrittäjäpuolue. Meistä moni on ollut pienyrittäjä, yksinyrittäjä, ja me tiedämme ja tiedostamme sen, että pienyrittäjä on nykypäivän duunari. Se pienyrittäminen on kovaa työtä eikä suinkaan mitään helppoa.

Nyt kun hallitus ottaa tämän yrittäjäkysymyksen näinkin hyvin, että puhutaan tuosta ensimmäisen työntekijän palkkaamisen helpottamisesta, niin toivon, että se tehdään tosisaan eikä niin, että se olisi pelkkää näpertelyä. Kun nostetaan polttoaineveroja, niin se vaikuttaa yritysten kannattavuuteen, ja pienyrittäjät tarvitsevat verohelpotuksia. Kysynkin hallitukselta: ettekö te voisi yksinkertaisesti pienentää yksinyrittäjän verotaakkaa?

16.37 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Meillä on kokonaisveropaketti tulossa budjettiriiheen. Mitään erityisiä, erillisiä yrittäjiä koskevia verotuksen muutoksia siellä ei tule tapahtumaan. Eli tämä on nimenomaan sitä ennustettavuutta.

Muistan erittäin hyvin, kun menimme Säätytalolle, niin silloin kerrottiin, että nyt lähtivät kaikki yrittäjyyden edellytykset pois. Tulimme takaisin, niin Suomen Yrittäjät esimerkiksi liittona sanoi, että tämä on hyvä hallitusohjelma. Me tulemme sen verran keventämään, että me tulemme esimerkiksi alv-alarajaa nostamaan 10 000:sta 15 000:een. Tulee olemaan tällaisia, mutta se, että tapahtuisi mitään dramaattisia muutoksia verotukseen, on osa ennustettavuutta.

16.38 Jukka Kopra kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Viitaten työministeri Harakan äskeiseen kommenttiin näistä työllistämisen keinoista on pakko huomauttaa, että kaikki nämä asiat, joita te esitätte, ovat sellaisia, jotka lisäävät muiden velvoitteita. Te esitätte uusia tukia ja niin edelleen. Näiden tukien hoitaminen edellyttää verojen korotusta ja lisää maksuja.

Miksi ette sen sijaan kaivaisi esiin sellaisia keinoja, jotka maksavat itse itsensä, kuten esimerkiksi kokoomuksen esittämät 16 keinoja, joilla työllisyyttä parannetaan? Ne ovat kaikki sellaisia toimia, joilla saadaan uutta työtä tähän maahan, ne maksavat itse itsensä, ne eivät luo kenellekään uutta velvollisuutta rahoittaa toisen työpaikkaa ja niin edelleen. Koko

Punkt i protokollet PR 27/2019 rd

kansa voittaa, ja valtion verotulot kasvavat. Miksei näitä voida ottaa käyttöön? [Välihuutoja vasemmalta — Jukka Gustafsson: Miksei niitä toteutettu viime kaudella?]

16.39 Työministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] Olen nyt sillä tavalla vähän kummissani, koska tämä vuosisadan palkkatukiudistus, jota nopealla aikataululla nyt valmistellaan, nimenomaan tarkoittaa sitä, että se suurin ongelma sen nykyisessä käytössä, jopa alikäytössä, poistuu niin että kaikkia monenlaisia byrokraattisia esteitä poistetaan, esimerkiksi se, että pitää erikseen hakea tukea ja sitten vielä erikseen hakea maksatusta. Ja niistä maksatushakemuksista 40 prosenttia tulee bumerangina takaisin, kun ne on täytetty väärin.

Ei ihme, että palkkatukea eivät Suomessa tällä hetkellä yrittäjät käytä yhtä paljon kuin Ruotsissa, jossa se on aktiivisen työvoimapolitiikan tärkein väline ja jossa työllisyysaste, kuten hyvin tiedätte, on korkeampi kuin Suomessa.

Ja tähän yksinyrittäjien uuteen rekrytointitukeen ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän palkkaamiseksi toivomme saavamme satsattua oikein kunnolla seuraavina vuosina ja autettua juuri niitä, jotka kaikkein eniten puurtavat kaikkein vaikeimmissa oloissa, mistä siitäkin jotain tiedän, koska taidan kuulua siihen yrittäjäjoukkoon, joka täällä eduskunnassa istuu.

16.40 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen työmarkkinat ovat edelleen liian jäykät, koska ne on rakennettu aikaan, jolloin Suomi oli nykyistä paljon suljetumpi talous, yritykset olivat suuria, järjestäytymisaste korkea ja virheitä voitiin korjata muun muassa valuuttakurssipolitiikalla. Tänä päivänä Suomi on avoin talous, yritykset ovat pieniä, järjestäytymisaste on laskenut ja jokainen poliittinen virhe iskee voimalla pk-yrityksiin, joista yli 60 000 on kansainvälisesti toimivia.

Meillä on edelleen suuri työttömyys, niin kuin on kuultu, mutta järjestelmämme ei tuota osaavaa työvoimaa yritysten käyttöön. Ministeri Harakka, mainitsitte palkkatuen yhtenä työkaluna. — Varmasti yksi hyvä työkalu. Ministeri Lintilä mainitsi ennustettavuuden tärkeyden. Mutta kasvuhakuiset yritykset eivät kaipaa ensisijaisesti palkkatukea tai yritystukea, vaan he tarvitsevat osaavia tekijöitä. Ongelma on polttava useassa maakunnassa, mutta erityisesti Pohjanmaalla, jossa työllisyysaste on korkeammalla tasolla kuin muualla Suomessa. Miten te vastaatte tähän haasteeseen?

16.41 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen edustaja Östmanin kanssa täsmälleen samaa mieltä. Pk-yrityksille tehdyn kyselyn mukaan yrityksiin ehdottomasti suurin haaste tällä hetkellä on osaavan työvoiman saaminen. Tämä tilanne muuttui verrattain nopeasti vuoden 2017 jälkipuoliskolla, ja tämä tulee olemaan ehdottomasti yksi niitä prioriteetteja, joita hallituksella on. Me tulemme varmasti budjettiriihessäkin palaamaan siihen asiaan. Varmasti opetusministeri voi omalta osaltaan vastata siihen, mutta meillä on ehdottomasti ammatillisen koulutuksen osalta tehtävä lisää ja myös se, mistä aiemmin oli keskustelua: me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa Suomeen.

16.42 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Östman kiinnitti aivan oikein huomiota siihen, että kyllä se viesti, mikä tulee yrittäjiltä tällä hetkellä monin puolin Suomea, koskee osaavan työvoiman saatavuuden ongelmia.

Punkt i protokollet PR 27/2019 rd

Jos katsoo suomalaisen ammatillisen koulutuksen rahoituskehystä, niin ammatillisesta koulutuksesta on leikattu lähes 400 miljoonaa vuodesta 2013 vuoteen 2018. Tässä hallituksen talousarviossa, mitä nyt parhaillaan valmistellaan, tullaan näkemään merkittävä linjamuutos sen suhteen, että koulutusleikkausten tie on nyt käyty loppuun ja nyt panostetaan koulutukseen, niin ammatilliseen koulutukseen kuin koulutukseen laajemmin toisella asteella ja varhaiskasvatuksessa. Osa näistä panostuksista on sellaisia, mitä halutaan suunnata aikuisväestöön, mitä kautta voidaan parantaa myöskin pitkään työttömänä olleiden ihmisten edellytyksiä päästä ammatillisen koulutuksen kautta kiinni työelämään ja työpaikkaan.

16.43 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan myös omasta ja meidän ryhmämme puolesta toivottaa hyvää yrittäjän päivää. Ahkerat, pitkää päivää painavat pienyrittäjät, erityisesti yksinyrittäjät monelta osin pitävät Suomen pyörät pyörimässä.

Arvoisa puhemies! Monelle olisi helpotus, jos pystyisi palkkaamaan edes ensimmäisen työkaverin, edes ensimmäisen työkaverin, mutta usein riski on liian suuri. Kysymys on nyt siitä, voisimmeko me yhdessä sitä riskiä alentaa. Arvoisa puhemies, sen vuoksi tämä ensimmäisen työntekijän palkkaamisen tuki, jolla pyrittäisiin madaltamaan sitä riskiä, niin että se yksinyrittäjä, joka painaa niska limassa, voisi saada kaverin. Eikö se olisi järkevää, että me kaikki muut otamme vähän sitä riskiä kantaaksemme? Sen takia, arvoisa puhemies, vähän ihmettelin tätä kokoomuksen nihkeyttä tähän ja muun muassa tähän arvonlisäverovapaan toiminnan alarajan nostoon. Nyt viime kaudellahan siinä ei tapahtunut mitään. Suomen Yrittäjät on sitä tukenut ja kannattanut.

Arvoisa ministeri, koska tämä arvonlisäveron alarajan nousu on tulossa voimaan, ja mikä teidän käsityksenne on, ovatko suomalaiset yrittäjät tukeneet tätä hanketta?

16.45 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alv-alaraja, niin kuin oikeastaan kaikki alveja koskeva, menee EU:n kautta, eli me tarvitsemme sieltä luvan rajan tiputtamiseen. Sille on ollut vahva ja laaja tuki. Siihen, milloin tulee voimaan, en valitettavasti... Me tässä vähän odotamme EU:n suostumusta siihen asiaan.

16.45 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Viime kaudella Suomeen syntyi 140 000 uutta työpaikkaa pääasiassa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin — kiitos siis suomalaisille, ahkerille yrittäjille. Nyt kuitenkin pelko on aika iso, sillä tämä hallitus, joka nyt istuu siellä aitiiossa, on kiristämässä työn verotusta. Tämä budjetti, joka nyt on esitelty, on kiristämässä työn verotusta ahkerilta suomalaisilta jopa 250 miljoonalla eurolla.

Mutta erityinen huoli, joka koskee itse asiassa äärimmäisen monia yrittäjiä, on teidän suunnittelemanne merkittävä polttoaineveron kiristys. 6,5 senttiä polttoaineveroon tarkoittaa yhdelle rekalle vuodessa 8 500:aa euroa lisäkustannusta. Se menee suomalaiseen ruokaan, se menee suomalaiseen lämmitykseen, se nostaa oikeastaan kaikkia kustannuksia tässä maassa. Arvoisa puhemies, kysyn ministeri Lintilältä: onko tämä sellaista yrittäjäpolitiikkaa, jota te haluatte olla edesauttamassa?

16.46 Valtiovarainministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Me emme ole kiristämässä verotusta tuloverotuksen puolella. [Ben Zyskowitz: Kyl-

Punkt i protokollet PR 27/2019 rd

lä olette!] Jos teillä on sivukuluissa joitain muutoksia tapahtumassa, ne eivät ole hallituksen tekemiä. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä]

Ja mitä tulee polttoaineverotukseen, tunnustan: me olemme sitä korottamassa, mutta se menee täsmälleen kuluttajahintojen yleisen nousun mukaan — eli sillä samalla janalla, millä on yleinen kuluttajatason hintojen nousu.

Puhemies Matti Vanhanen: Myönnän vielä kysymykset edustajille Mattila, Reijonen ja kysymyksen alkuperäiselle esittäjälle, Mykkäselle.

16.47 **Hanna-Leena Mattila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomen pärjäämisen kannalta keskusta pitää tärkeänä, että työpaikkoja ja työllistäviä yrityksiä on kautta maan, koko Suomessa maaseutua myöten.

Eilen vietettiin ensimmäistä kertaa Suomalaisen ruoan päivää. Esimerkiksi uutiset Brasilian sademetsien polttamisesta ovat varmasti havahduttaneet monet aiheellisesti pohtimaan ruoan alkuperää. Tarvitsemme puhdasta ja reilulla tavalla tuotettua kotimaista ruokaa.

Kysyn: Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta myös maa- ja metsätalousyrittäjät voivat luottaa tulevaisuuteen, jotta alan kannattavuus ja toimintaedellytykset paranisivat? Voidaanko esimerkiksi kiinteistöverotusta uudistaa siten, että helpotettaisiin maatalouden verotaakkaa?

Puhemies Matti Vanhanen: Kuka ministereistä ottaa? — Ministeri Leppä.

16.48 **Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tosiaan kaksi hienoa päivää peräkkäin, eilen Suomalaisen ruoan päivä ja tänään yrittäjän päivä, ja nämä ovat todellakin, niin kuin edustaja Mattila tässä totesi, tiukasti linkityksissä toisiinsa.

On perusasioita, että me pidämme huolta omasta ruokahuollostamme, omasta ruokaturvastamme. Ja se keskeisin ja kipein asia, mikä meillä tällä hetkellä on ongelmana, on alku- tuotannon, maatalouden, kannattavuus. Sen eteen meillä on vahvat kirjaukset meidän hallitusohjelmassa. Sen eteen me teemme töitä tuolla Euroopan tantereella uuden yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisen yhteydessä, ja sen eteen me teemme töitä oikeudenmukaisempien elintarvikemarkkinoiden kohentamiseksi.

Sen lisäksi viime kaudella saimme alkuperämerkintäasioita eteenpäin. Me jatkamme tätä työtä myöskin jatkossa, tätä samaa linjaa. Muun muassa eilen vein Euroopan parlamenttiin tätä samaa viestiä omassa kuulemistilaisuudessa kahdessa eri valiokunnassa, ja se sai myöskin siellä hyvän vastaanoton.

Tässä on monia asioita, joita hallitus tekee sen eteen, että viljelijöillä olisi hyvä, valoisa tulevaisuus äärimmäisen tärkeän ammattinsa kannalta. Se turvaa meille, niin kuin monille muillekin [Puhemies koputtaa] alueille maailmassa, ruuan, joka on se kaikkein tärkein asia.

16.49 **Minna Reijonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oppisopimus- koulutus on helpottanut monen yrittäjän arkea, kun voidaan kouluttaa oppisopimuksella ihmisiä. Oletteko miettineet, mitä aiotte tehdä sille: lisätäänkö sitä, vähennetäänkö sitä, vai onko siihen tulossa mitään uutta?

Punkt i protokollet PR 27/2019 rd

16.50 **Opetusministeri Li Andersson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia kysymyksestä oppisopimuskoulutukseen liittyen. Erityisesti aikuisten opiskelijoiden näkökulmasta oppisopimuskoulutus tarjoaa tärkeän ja hyvin toimivan väylän sen oman osaamisen osoittamiseksi myöskin koulutusjärjestelmän näkökulmasta, niin että saa näytöä siitä osaamisesta, mitä työuran aikana on kertynyt.

Henkilökohtaisesti näen, että kaikkein suurimpia kehittämistarpeita meillä on tällä hetkellä nuorten oppisopimuskoulutuksen kohdalla, jossa tarkoitus on löytää keinoja ja pohdita, voisiko järjestelmää uudistaa niin, että se olisi nykyistä toimivampi väylä myöskin nuorille. Joissakin ammatillisissa oppilaitoksissa Suomessa on esimerkiksi pilotoitu sellaisia malleja, joissa nuoret ensin opiskelevat kaksi vuotta ammatillisessa oppilaitoksessa ja sitten ovat viimeisen vuoden oppisopimuskoulutuksessa. Minun mielestäni tämänkaltaisia malleja meidän pitäisi tarkastella nyt, kun ammatillista koulutusta myöskin lähdetään kehittämään.

16.51 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hienoa, että eduskunta on laajasti yhtynyt yrittäjien päivän teemaan ja yrittäjyyden tärkeyteen. Valtiovainministeri Lintilä kertoi, että yrittäjät olivat lopulta tyytyväisiä hallitusohjelmaan. Suomen Yrittäjien tiedote sanoi, että hallitusohjelma on ”pelättyä parempi”. Siinä saattaa olla ero.

Täällä kerroitte, että hallitus tarjoaa nyt vakautta, kun ei uskalleta uudistaa. Sitä vakautta nyt ilmeisesti on sitten se, että kotitalousvähennystä leikataan, että palkkaverotus kiristyy syöden ostovoimaa sekä kuluttajilta että myös suurimmalta osalta yrittäjiä suoraan, ja se, että polttoaineverotus kiristyy ja panostukset käytetään jakopolitiikkaan tuntuvien raide- ja koulutusinvestointien sijaan. Ja vakautta lienee sekin, kun kerroitte, että kolme kuukautta vanha hallitusohjelman liite myyntitulojen käytöstä ei enää ole voimassa, mutta jäi kyllä epäselväksi, mikä on uusi liite.

Lintilä, olette puhunut yhdestä asiasta pitkäjänteisesti, ja se on ulkomaisen työvoiman väistämätön tarve, kun meillä työvoimapula on yrittäjyyden kasvun keskeisin este tällä hetkellä. Uskotteko, että tämä houkuttelu, josta täällä useampi ministeri puhui, on mahdollista saada oikeasti toimimaan, jos viranomainen päättää, koska yrittäjä voi laillisin ehdoin palkata Suomeen, sen sijaan, että yrittäjä päättäisi itse, onko mahdollista vastata työvoimapulaan ilman saatavuusharkinnan poistoa?

Puhemies Matti Vanhanen: Tämä kuuluisi ehkä enemmän ministeri Harakalle.

16.53 **Työministeri Timo Harakka** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä tuli hyvin mielenkiintoisella tavalla sieltä oppositiosta, voisiko sanoa, kaksi täsmälleen päinvastaista mielipidettä siitä, kuinka välttämätöntä saatavuusharkinta on taikka kuinka siunauksellista se on. [Välihuutoja oikealta]

Hallituksella ei ole aikeita, kuten käytännössä ei millään muullakaan maalla maailmassa, luopua siitä vallasta, joka sille kuuluu, pyrkiä kontrolloimaan, suunnittelemaan ja hallitsemaan sitä, millä tavalla ja mille aloille, minne alueille tarvitaan ulkomaista työvoimaa. Mutta samaan aikaan ministeri Mykkäsen aikana aivan aiheellisesti ja fiksusti aloitettu muutostyö on johtamassa siihen pisteeseen, että tämä ulkomaisten Suomeen tulijoiden virta jakautuu kahteen rooliin: on humanitääriset maahantulijat, ja sitten on tarvittavat työperäiset maahantulijat. Ne kuuluvat jatkossa työ- ja elinkeinoministeriön vastuulle, ja siinä

Punkt i protokollet PR 27/2019 rd

meidän asenteemme tulee olemaan se, että vahvasti kannustamme ihmisiä tulemaan Suomeen työhön, opiskelemaan, perustamaan perheen ja rakentamaan Suomea.

Frågan slutbehandlad.